

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»
Протокол від 29.03.2016 р. №3
Голова Вченої ради

 І.С. Цепенда

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІЛОСОФІЯ»**

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 033 «Філософія»

ВНЕСЕНО

Кафедра філософії, соціології
та релігієзнавства
Протокол від 09.02.2016 р. №10

Завідувач кафедри В.К. Ларіонова

ПРОЕКТНА ГРУППА

Керівник (гарант):

 В.К. Ларіонова

Члени групи:

 М.Ю. Голянич

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою філософського факультету
Протокол від 25.02.2016 р. №9

Голова вченої ради І.М. Гоян

 М.В. Дойчик

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора від 31.03.2016 р. №17/06-13-С

ВВЕДЕНО У ДІЮ з 01.09.2016 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник Р.І. Запукхляк

м. Івано-Франківськ, 2016

Освітньо-наукова програма

Обов'язковий блок

Тип диплому та обсяг програми		Одиничний ступінь 45 кредитів ЄКТС за 4 навчальні роки.
Вищий навчальний заклад		ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», філософський факультет, кафедра філософії, соціології та релігієзнавства
Рівень програми		FQ-EHEA – третій цикл, QF-LLL – 8-й рівень, НРК – 8-й рівень
A	Мета (цілі) освітньої програми , підготовка конкурентоспроможного, інтегрованого у міжнародний науково-освітній простір фахівця, здатного самостійно розв'язувати комплексні проблеми науково-організаційного, дослідницько-інноваційного і прикладного характеру у галузі теоретичної, практичної діяльності філософа та викладацької діяльності.	
B	Характеристика програми	
1	Назва галузі знань та спеціальності	03 Гуманітарні науки. 033 Філософія.
2	Фокус програми	Формування та розвиток цілісного філософського світогляду, розвиток професійних компетентностей, необхідних для здійснення дослідницької, практичної та викладацької діяльності у галузі філософії і методології науки. Ключові слова: буття, мислення, людина, історія філософії, теорія та методологія історико-філософського пізнання, концепції, парадигми, об'єктивні закономірності, мораль, практика, мудрість.
3	Орієнтація програми	Освітньо-наукова.
4	Особливості програми	В освітньо-науковій програмі зроблено акцент на формуванні компетентностей, важливих для ефективної науково-педагогічної діяльності майбутнього фахівця-філософа, інтегрованого у міжнародний освітньо-науковий простір. Під час навчання кожен здобувач ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 «Філософія» має змогу реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, пов'язаної з потребами розробки власного дисертаційного проекту. Як і освітня, так і наукова складові програми покликані забезпечити належну індивідуальну професійну підготовку фахівця, здатного розв'язувати комплексні проблеми науково-організаційного, дослідницько-інноваційного і прикладного характеру в галузі теоретичної, практичної діяльності філософа та викладацької діяльності.
C	Складові професійної компетентності	
1. Інтегральна компетентність		
	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.	

2. Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність критично осмислювати події та явища, використовувати філософську рефлексію для формування власної світоглядної позиції, системного наукового світогляду та загального культурного світогляду.
- ЗК2. Здатність формувати дослідницьке поле власного оригінального наукового дослідження у відповідності до сучасної парадигми наукового знання.
- ЗК3. Здатність виявляти евристичні можливості та межі наукової методології та використовувати релевантний дослідницький інструментарій.
- ЗК4. Здатність аналізувати інформацію подану в різних наукових джерелах, формувати на їхньому тлі власну дослідницьку позицію, представляти результати дослідження у вигляді презентацій та професійно вести наукову дискусію.
- ЗК5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у науковій діяльності.
- ЗК6. Здатність спілкуватися в межах міжнародної академічної спільноти іноземною мовою, з метою представлення результатів своїх наукових досліджень, активного засвоєння закордонного досвіду, участі в міжнародних наукових проєктах.
- ЗК7. Здатність до усвідомлення концептуальних засад педагогіки вищої школи в Україні, критичного переосмислення її здобутків в світлі традиційних та інноваційних форм навчання та педагогічних технологій з метою якісної організації своєї професійної діяльності.
- ЗК8. Здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у галузі філософії та партнерських можливостей їхньої реалізації на основі принципу спільного блага.
- ЗК9. Здатність дотримуватися професійної етики, принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

3. Фахові компетентності (СК)

- СК1. Здатність до опанування глибинними знаннями в галузі філософії та на межі предметних галузей, зокрема засвоєння теорії та методології історико-філософського дискурсу, концептів, парадигм світової філософії.
- СК2. Розуміння значення філософських концепцій в історії людства та їхньої важливості для розв'язання актуальних проблем сьогодення.
- СК3. Здатність аналізувати соціокультурні явища та процеси з позиції фундаментальних етико-філософських принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів та методів.
- СК4. Здатність інтерпретувати, критично аналізувати й узагальнювати філософські тексти та їхні ідеї.
- СК5. Здатність фахово дискутувати в царині філософської проблематики.
- СК6. Здатність планувати й організувати науково-дослідну та викладацьку діяльність у галузі філософії, зокрема ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні просвітницькі проєкти.
- СК7. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері філософії, етики та дотичних до них міждисциплінарних напрямів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.
- СК8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері філософії у закладах вищої освіти і в процесі цього випробовувати нові ідеї, передові освітні технології, авторські методики викладання фахових дисциплін.
- СК9. Здатність розробляти навчально-методичні матеріали для забезпечення викладання філософських дисциплін у вищій школі.
- Дослідницькі навички (С7).** Здатність складати програму дослідження; здатність розробляти і використовувати соціологічний інструментарій.

D	Програмні результати навчання
	<p>ПР1. Знати зміст найважливіших філософсько-світоглядних проблем, основні етапи розвитку філософії, наукового знання, усвідомлювати роль філософії як культурного феномену та соціального інституту, використовувати філософську рефлексію для формування власної світоглядної позиції.</p> <p>ПР2. Критично сприймати та аналізувати існуючі думки, ідеї, філософські тексти, формулювати власні гіпотези, шукати шляхи розв'язання філософських, наукових проблем.</p> <p>ПР3. Виявляти основні тенденції розвитку науки й наукових досліджень у сучасному світі, оцінювати актуальність запланованих досліджень, використовувати філософсько-світоглядні здобутки минулого для осмислення наукових проблем сьогодення, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p> <p>ПР4. Дотримуватися при формуванні дослідницького поля власного оригінального наукового дослідження засадничих принципів логіки наукового пізнання, використовувати релевантну дослідницьку методологію.</p> <p>ПР5. Застосовувати у своїй науково-дослідній роботі інструментарій і методологію міждисциплінарного характеру.</p> <p>ПР6. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел на основі сучасних методологій наукової діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.</p> <p>ПР7. Уміти планувати, вільно презентувати та обговорювати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземними мовами, ефективно взаємодіяти із міжнародною академічною спільнотою та громадськістю для розв'язання різноманітних фахових завдань, обміну досвідом, участі в спільних проєктах у галузі філософії та міждисциплінарних досліджень.</p> <p>ПР8. Критично аналізувати й оцінювати традиційні методи викладання у вищій школі, ефективно застосовувати сучасні методи викладання та впроваджувати інноваційні освітні технології у викладацькій філософській практиці.</p> <p>ПР9. Розробляти навчально-методичні матеріали для забезпечення викладання філософських дисциплін у вищій школі.</p> <p>ПР10. Застосовувати у своїй науково-педагогічній діяльності фундаментальні філософські знання, концепти, теорію та методологію світового історико-філософського дискурсу, знання на межі предметних галузей.</p> <p>ПР11. Уміти інтегрувати зміст історико-філософських ідей, фундаментальних етико-філософських проблем, принципів і уявлень, класичних та новітніх дослідницьких підходів та методів у контекст осмислення та розв'язання актуальних теоретичних і практичних проблем сучасності і, зокрема, українського суспільства.</p> <p>ПР12. Розробляти та застосовувати методологічну базу власного наукового дослідження для вирішення актуальної наукової/ практичної проблеми в галузі філософії.</p> <p>ПР13. Планувати структуру і зміст дисертаційної роботи на основі затверджених вітчизняних і міжнародних стандартів; знати та переосмислювати існуючі та \ або створювати (за потреби) нові теоретичні моделі та підходи до аналізу й інтерпретації одержаних результатів наукового дослідження.</p> <p>ПР14. Кваліфіковано виконувати оригінальні філософські дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі філософії, етики та дотичних до них міждисциплінарних напрямках, які можуть бути опубліковані у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.</p>

	<p>ПР15. Вести філософську наукову дискусію та аргументовано відстоювати власну наукову позицію у різних комунікативних ситуаціях і зацікавлювати результатами власного дослідження.</p> <p>ПР16. Працювати над власним розвитком та самовдосконаленням, ефективно визначати свої професійні можливості та пріоритети в реалізації інноваційно-дослідницьких проєктів у різних сферах суспільного життя.</p> <p>ПР17. Діяти на засадах спільного блага, справедливості, соціальної відповідальності; добросовісно виконувати наукові завдання та застосовувати навички академічної добросовісності та академічної культури у професійній науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ПР18. Застосовувати навички культурно-просвітницької діяльності, спрямованої на популяризацію філософських знань і піднесення рівня філософської культури в сучасному світі.</p>		
E	Перелік навчальних дисциплін		
1. Цикл загальної підготовки		Кредити ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ОК.01	Іноземна мова (англійська/німецька/французька)	9	Залік, екзамен
ОК.02	Організація наукової діяльності	6	Залік, залік
ОК.03	Філософія	4	екзамен
Разом п.1		19	
2. Цикл професійної підготовки			
ОК.04	Світова філософія як школа думки	6	Залік, екзамен
ОК.05	Актуальні проблеми сучасної етики	6	Залік, екзамен
Разом п.2		12	
3. Цикл практичної підготовки			
ОК.06	Педагогічна практика	2	Залік
Разом п.3		2	
4. Вибіркові дисципліни			
ВК.07	Теоретичні основи соціальної філософії і соціального прогнозування	4	Екзамен
ВК.08	Академічна добросовісність як чинник актуалізації гідності особистості	4	Екзамен
ВК.09	Людинотворча сутність культури	4	Екзамен
ВК.10	Дидактика філософії	4	Екзамен
ВК.11	Синергетична методологія в дослідженні феномену моралі	4	Екзамен

ВК.12	Евристичне конструювання філософських понять та концептів	4	Екзамен
ВК.13	Філософія освіти і сучасні проблеми вищої школи	4	Екзамен
ВК.14	Світоглядні стратегії України	4	Екзамен
ВК.15	Антропологія мистецтва	4	Екзамен
Разом п.4		12	
Загальний обсяг кредитів освітніх компонент		45	
F	Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) та результатами навчання (компетентностями) (подається в таблиці 1, таблиця 2)		
G	Форми організації та технології навчання		
	Організаційні форми: колективне та інтегроване навчання тощо; Технології навчання: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, саморозвиваючі, інформаційно-комп'ютерні, технологія співпраці) тощо. Форми проведення занять: лекції, семінарські, практичні, самостійна робота.		
H	Форми та методи оцінювання результатів навчання		
	Оцінювання навчальних досягнень аспірантів здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано), 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, атестація. Система методів оцінювання складається із таких видів контролю: поточного та підсумкового. Поточний контроль включає: опитування, тестування, виконання індивідуальних завдань, робота у форматі семінарських занять. Аспірант вважається допущеним до проміжного та підсумкового контролю з дисциплін освітньої складової освітньо-наукової програми за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальним планом. Підсумковий контроль знань проводиться у формі іспиту або заліку. Атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи.		
Рекомендований блок			
J	Вимоги до вступу та продовження навчання		
	Вступ на навчання за третім (освітньо-науковим) ступенем вищої освіти доктора філософії спеціальності 033 Філософія здійснюється на конкурсній основі незалежно від джерел фінансування. При конкурсному відборі враховуються результати: вступного іспиту зі спеціальності, вступного іспиту з іноземної мови, інших форм вступних випробувань, які встановлені Правилами прийому до аспірантури Університету. Вага кожного вступного випробування у конкурсному балі визначається в Правилах прийому до аспірантури Університету. Вступники, які вступають до аспірантури з іншої спеціальності ніж та, яка вказана в їх дипломі магістра (спеціаліста), складають додаткові вступні випробування.		
	Вимоги до вступників - вища освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти або спеціаліста; - високі навчальні та наукові досягнення; - інтерес до науки; - готовність здійснювати наукові дослідження і презентувати їх результати; - бажання будувати кар'єру у науково-педагогічній сфері.		

K	Підтримка аспірантів (система тьюторства, гранти тощо)	
	Міжнародні програми обміну та академічної мобільності аспірантів.	
L	Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу	
	Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій	
	Підтримка студентів з особливими потребами, медичні та консультаційні послуги, профорієнтаційні послуги	
	Бібліотека: - ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; - інформаційне забезпечення аспірантів, які працюють над проектами та дисертацією; - консультування працівниками бібліотеки	
	Навчальні ресурси: - довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; - продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; - доступ до електронних журналів; - доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; - технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу	
	Академічна підтримка - консультації з вибору програми, окремих вибірковок дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій	
	Персональне консультування	
M	Працевлаштування та продовження освіти	
	Працевлаштування	Випускники програми можуть виконувати зазначену професійну роботу (за ДК 003:2010): 2310.2 Викладач вищого навчального закладу; 2310.1 Професори та доценти 2443.1 (23667) Науковий співробітник (філософія); 2443.1 Науковий співробітник-консультант (філософія); 2443.2. Філософ; 2443.2. Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях).
	Продовження освіти	Доктор філософії має можливість навчатися за науковою програмою на дев'ятому кваліфікаційному рівні доктора наук згідно з Національною рамкою кваліфікацій спеціальності «Філософія» або спеціальностей суміжних галузей знань.
N	Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	
	Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів - анкетування аспірантів щодо якості навчальних дисциплін; - щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень аспірантів); - програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; - щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу; - постійний моніторинг прогресу аспірантів; - моніторинг статистики працевлаштування випускників.	

	<p>Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Науково-методичної рада факультету; - Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти.
	<p>Забезпечення зворотного зв'язку аспірантів щодо якості викладання та їх навчального досвіду</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідальні особи кафедр по роботі з випускниками; - оцінювання якості викладання навчальних дисциплін аспірантами; - вихідне анкетування щодо якості програми; - неформальні зустрічі та соціальні контакти зі здобувачами; - участь аспірантів у проектуванні змісту освітніх програм.
	<p>Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; - стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами; - система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу; - участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозіумах; - висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях; - навчання в докторантурі; - відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам; - установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів.
Р	<p>Індикатори якості освітньої програми</p> <ul style="list-style-type: none"> - відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми; - рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості; - показник працевлаштування випускників за фахом.
	<p>При створенні цієї програми були використані такі джерела :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Закон України «Про вищу освіту» та інші нормативно-правові документи України в галузі вищої освіти; - Класифікатор професій: ДК 003:2010. – На заміну ДК 003:2005; Чинний від 2010-11-01. (Національний класифікатор України); - міжнародні документи, освітні програми інших університетів; - Стандартизовані описи предметних галузей вищої освіти у галузі філософії; - Розроблення освітніх програм : метод. рекомендації Академії педагогічних наук України / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова ; за ред. В. Г Кременя. К. : ДП „НВЦ “Пріоритети”, 2014. 120 с.; - Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Гарант освітньої програми В.К. Ларіонова

Таблиця 1. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Компоненти	Програмні компетентності																	
	Загальні компетентності (СК)							Фахові компетентності (СК)										
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9
ОК1			+	+	+	+		+							+			
ОК2			+	+	+										+			
ОК3	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК4	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК5	+	+		+				+	+						+			+
ОК6				+	+			+							+			
ВК7	+	+		+	+			+	+						+			+
ВК8	+	+	+	+				+	+						+			
ВК9	+	+		+	+			+	+						+			
ВК10	+	+	+	+				+	+						+			+
ВК11	+	+	+	+				+	+						+			
ВК12	+	+	+	+					+						+			+
ВК13	+			+	+										+			
ВК14	+	+		+	+			+	+						+			+
ВК15	+	+	+	+				+	+						+			+

Гарант освітньої програми Prof. В.К. Ларіонова

Таблиця 2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

Компоненти	Програмні результати навчання (ПР)																		
	ПР1	ПР2	ПР3	ПР4	ПР5	ПР6	ПР7	ПР8	ПР9	ПР10	ПР11	ПР12	ПР13	ПР14	ПР15	ПР16	ПР17	ПР18	
ОП																			
ОК1			+	+	+	+		+							+	+			
ОК2			+	+	+										+	+			
ОК3	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК4	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК5	+	+	+		+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК6						+		+		+	+								
ВК7	+	+	+							+	+	+							
ВК8	+	+					+	+		+									
ВК9	+	+	+							+	+	+							
ВК10	+	+								+	+				+				
ВК11	+	+		+						+	+								
ВК12	+	+	+							+	+			+					
ВК13	+	+	+							+	+								
ВК14	+	+	+							+	+	+							
ВК15	+	+					+	+	+	+	+	+			+		+		+

Гарант освітньої програми В.К. Ларіонова

В.К. Ларіонова